

Natuurkr8

Toets nieuwe toetreders jeugdhulp

Utrecht, juni 2017

Dit is een uitgave van:

Inspectie Jeugdzorg

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Inspectie voor de Gezondheidszorg

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Motto

Naar zichtbare kwaliteit in de jeugdhulp!

Missie

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie Veiligheid en Justitie voeren het landelijk toezicht in het kader van de Jeugdwet uit. Als waren zij één inspectie zien zij in het kader van de Jeugdwet toe op de kwaliteit van de jeugdhulp, de jeugdbescherming en jeugdreclassering en de andere instellingen in het jeugddomein. Daarnaast zien zij toe op de naleving van de wetgeving. Het landelijk toezicht jeugd stimuleert met haar toezicht de voorzieningen tot goede en veilige verzorging, opvoeding en behandeling van kinderen in de jeugdhulp en in de jeugdbescherming en jeugdreclassering en de ondersteuning van ouders en verzorgers van die kinderen. Het landelijk toezicht jeugd draagt er aan bij dat de samenleving er op kan vertrouwen dat kinderen en ouders op tijd en op maat de hulp en zorg krijgen van de instellingen en de professionals. Het onafhankelijke oordeel van het landelijk toezicht jeugd over de kwaliteit van de jeugdhulp, de jeugdbescherming en jeugdreclassering is relevant voor de professional, de instelling en de overheid en helpt bij het verbeteren van die kwaliteit.

Samenvatting

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg toetsen of vanaf 2015 gestarte aanbieders van jeugdhulp voldoen aan de basiseisen voor verantwoorde jeugdhulp. Dit onderzoek gebeurt aan de hand van het toetsingskader Nieuwe toetreders jeugdhulp.

Zodra een jeugdhulpaanbieder voldoet aan alle verwachtingen uit dit toetsingskader wordt hij niet meer beschouwd als nieuwe toetreder jeugdhulp. Vanaf dat moment wordt toezicht uitgevoerd op basis van het gehele toetsingskader Verantwoorde hulp voor jeugd van de inspecties.

Natuurkr8 is in juni 2016 gestart met het aanbieden van jeugdhulp met verblijf op basis van de Jeugdwet. In mei 2017 hebben de inspecties een toets Nieuwe toetreders jeugdhulp uitgevoerd bij deze aanbieder. Natuurkr8 voldeed op het moment van het onderzoek aan twaalf van de vijftien beoordeelde verwachtingen uit het toetsingskader Nieuwe toetreders jeugdhulp. Inmiddels heeft Natuurkr8 maatregelen genomen zodat wordt voldaan aan de vijftien verwachtingen. Dit betekent dat de inspecties deze aanbieder van jeugdhulp niet meer beschouwen als nieuwe toetreder.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	5
2 Bevindingen	6
2.1 Uitvoering hulpverlening	6
2.2 Veiligheid.....	7
2.3 Leefklimaat	8
2.4 Cliëntenpositie.....	8
2.5 Organisatie	9
3 Vervolg	11
Bijlage 1 - Toetsingskader Nieuwe toetreders jeugdhulp	12
Bijlage 2 - Verantwoording	14

1 Inleiding

In mei 2017 deden de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (hierna: de inspecties) onderzoek bij Natuurkr8 in Oosterwolde¹. Doel van het onderzoek was om te bepalen of Natuurkr8 voldoet aan de basiseisen voor verantwoorde jeugdhulp.

Beschrijving Natuurkr8

Natuurkr8 is een jeugdzorgboerderij en sinds juni 2016 geregistreerd bij de Kamer van Koophandel als vennootschap onder firma (vof). De eigenaren bieden opvang en begeleiding aan twee kinderen die zijn geplaatst door Pactum; het ene kind verblijft de hele week op de jeugdzorgboerderij, het andere komt twee weekends per maand en in de vakanties. In het huis wonen ook twee eigen kinderen van de eigenaren en drie pleegkinderen (ook via Pactum). Natuurkr8 is rustig gelegen in een landelijke omgeving, in en om het huis lopen honden, paarden en kippen. Op het moment van het onderzoek bouwen de eigenaren tegenover het woonhuis twee studio's voor begeleid wonen, zodat de (pleeg)kinderen toe kunnen groeien naar zelfstandig wonen.

Natuurkr8 werkt als onderaannemer van Pactum². Beide partijen hebben een contract getekend dat de onderlinge taken en verantwoordelijkheden beschrijft. Natuurkr8 biedt de dagelijkse zorg en rapporteert over de voortgang van de hulp. Pactum is eindverantwoordelijk voor de behandeling van de kinderen; ondersteuning bestaat uit een ambulante werker, die tevens pleegzorgwerker is, en een behandelcoördinator. Pactum garandeert ook 24 uren bereikbaarheid bij crisissituaties. Natuurkr8 biedt ook onafhankelijk van Pactum kortdurende ambulante begeleiding. Een eerste traject is onlangs afgerond, die hulp werd uitgevoerd in samenwerking met het CJG Oldebroek³. Op het moment van het inspectieonderzoek waren er nog geen nieuwe cliënten voor deze hulpvorm. Natuurkr8 is aangesloten bij de Coöperatie Boer en Zorg.

Een van de eigenaren heeft de PABO afgerond en beschikt over een vooraanmelding bij het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ). Zij heeft ruime ervaring in het onderwijs en werkt een dag per week als zorgcoördinator. Haar partner werkt parttime buiten de zorg en heeft geen zorggerelateerde opleiding. Natuurkr8 maakt gebruik van een schoonmaakhulp en een zorgboerderij in de buurt fungeert als vaste achtervang. Natuurkr8 is aangesloten bij de Federatie Landbouw en Zorg, de praktijkaudit voor het Kwaliteitswaarborg Zorgboerderijen is naar verwachting in het najaar 2017.

Toetsingskader

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader Nieuwe toetreders jeugdhulp. Het toetsingskader is opgenomen in bijlage 1.

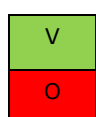
¹ De locatie van Natuurkr8 op Texel is niet beoordeeld.

² Kinderen, jongeren en ouders in Gelderland en Overijssel kunnen terecht bij Pactum als opvoeden en opgroeien niet gaan zoals ze graag willen. Samen met gezinnen en hun netwerk werkt Pactum aan praktische oplossingen.

³ Dit leerarrangement op maat werd gefinancierd door een school en een gemeente.

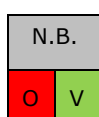
2 Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het toezicht gepresenteerd aan de hand van de vijf thema's uit het toetsingskader Nieuwe toetreders jeugdhulp: uitvoering hulpverlening, veiligheid, leefklimaat, cliëntenpositie en organisatie. Per onderwerp wordt een oordeel gegeven en in de toelichting wordt het oordeel onderbouwd.

V Voldoende

O Onvoldoende

N.B. Niet beoordeeld

O V Gewijzigd in voldoende voor vaststellen rapport

2.1 Uitvoering hulpverlening

	Onderwerp	Oordeel
1	Professionals bieden hulp die aansluit bij de relevante ontwikkelingstaken van de jeugdigen en de problematiek van de jeugdigen en hun ouders.	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>Pactum en Natuurkr8 stellen samen met de betrokken professionals, ouders en jeugdigen een plan op met aandacht voor de ontwikkeling, problematiek en veiligheid van het kind. Bij de plaatsing van een nieuw kind beoordelen Pactum en gezinshuisouders gezamenlijk de gevolgen voor alle aanwezige kinderen. De betrokken ambulante werker van Pactum heeft een SKJ-registratie. De eigenaren bieden geen hulp aan kinderen die vanwege hun agressie een risico vormen voor de veiligheid van de andere kinderen of aan kinderen die geen baat hebben bij een verblijf in een 'groene omgeving'.</p>	
2	Professionals werken met een plan dat door of in overleg met de jeugdigen en hun ouders is opgesteld.	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>Ouders en kinderen hebben inspraak in de doelen en activiteiten in het plan. Zij worden uitgenodigd voor de voortgangsbesprekingen, net als de betrokken jeugdbeschermers en casemanagers. De eigenaar rapporteert over de hulp aan Pactum, maar zij heeft geen toegang tot het registratiesysteem van Pactum. De eigenaar maakt periodiek voor elk kind een fotoverslag, om de voortgang van de hulp op een toegankelijke manier in beeld te brengen voor ouders en kinderen.</p>	

2.2 Veiligheid

	Onderwerp	Oordeel	
3	Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van de jeugdigen.	O	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>De eigenaren weten waar de kinderen zijn en kunnen daar goede afspraken over maken. Er hangt een weekrooster in de gang dat voor iedereen zichtbaar is. De inspecties verwachten dat alle kinderen op gehoorsafstand van de eigenaren slapen, maar dit is op het moment van het onderzoek niet het geval. Het gekozen hulpmiddel in de vorm van een camera in de gang lost het gebrek aan toezicht niet op. Om die reden beoordelen de inspecties dit onderwerp als onvoldoende.</p> <p>Na het toezicht heeft Natuurkr8, in overleg met Pactum en het kind, ervoor gekozen een babyfoon te plaatsen in de hal, meteen naast de deur van de kamer van dit kind. Op deze manier slapen inmiddels alle kinderen op gehoorsafstand van de eigenaren. Daardoor beoordelen de inspecties dit onderwerp nu als voldoende.</p>		
4	Professionals schatten de veiligheidsrisico's van de jeugdigen systematisch in.	O	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>De inspecties verwachten dat professionals aan het begin van de hulp voor elk kind minimaal een aantal eenduidige vragen over de veiligheid stellen, en deze informatie betrekken bij het besluit of de voorgenomen hulp passend is. Hoewel de eigenaar een substantiële bijdrage levert aan hulp, beschikt zij niet over gestructureerde informatie over de veiligheidsrisico's van de twee geplaatste kinderen. Om die reden beoordelen de inspecties dit onderwerp als onvoldoende.</p> <p>Natuurkr8 heeft haar beleid inmiddels aangepast: Bij iedere nieuwe plaatsing en bij veranderende omstandigheden wordt, samen met de betrokken medewerker vanuit Pactum (SKJ-geregistreerd), systematisch de LIRIK en de RIS ingevuld. De beoordeling hiervan wordt meegenomen in het plan en tijdens evaluatiemomenten. Daarnaast wordt in het plan een beschrijving van de seksuele ontwikkeling en eventuele risico's toegevoegd. Voor de twee geplaatste cliënten wordt bovenstaande met de betrokken medewerker van Pactum beoordeeld en aangepast in de plannen.</p>		
5	Professionals treden bij acute onveiligheid actief op.		V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>De eigenaar vertelt tijdens het onderzoek welke maatregelen zij heeft genomen om risico's te voorkomen en hoe zij zou handelen bij situaties van acute onveiligheid.</p>		

2.3 Leefklimaat

	Onderwerp	Oordeel
6	De fysieke leefomgeving is schoon, passend en veilig.	V
	<i>Toelichting:</i> De woning met ruime woonkeuken ziet er gezellig en verzorgd uit. De afgesloten tuin biedt mogelijkheden om te spelen. Kinderen kunnen helpen met het verzorgen van de dieren. De kinderen hebben invloed op de inrichting van hun kamers, er zijn muziekinstrumenten en spelmaterialen. Er zijn geen indicaties voor fysieke onveiligheid of brandonveiligheid. De kinderen gebruiken geen medicatie.	
7	Jeugdigen leiden een voor hen zo gewoon mogelijk leven, inclusief onderwijs en vrijetijdsbesteding.	V
	<i>Toelichting:</i> De kinderen gaan naar school, bezoeken vrienden en doen aan sport. De oudere kinderen delen samen een krantenwijk.	
8	Professionals hebben tijd en aandacht voor de kinderen.	V
	<i>Toelichting:</i> Het gezin eet elke avond samen een gezonde maaltijd aan een grote tafel in de ruime keuken. Tijdens het onderzoek geeft de eigenaar veel voorbeelden van haar betrokkenheid bij de kinderen. Beide eigenaren hebben aanvullende kwaliteiten, die zij gebruiken om kinderen ook individuele aandacht te geven. Dat kan zijn samen shoppen, of een goed gesprek tijdens een klusje of het verzorgen van de dieren.	

2.4 Cliëntenpositie

	Onderwerp	Oordeel
9	De aanbieder onderneemt actie indien de jeugdigen en/of hun ouders aangeven ontevreden te zijn over de aan hen geboden hulp.	V
	<i>Toelichting:</i> Er is veel contact met de ouders, bijvoorbeeld bij het halen en brengen van de kinderen. De eigenaar geeft tijdens het onderzoek voorbeelden van opmerkingen van de ouders en hoe ze daar rekening mee houdt. Naast de dagelijkse gesprekjes organiseert de eigenaar vier maal per jaar een kinderklankbord, dan wordt de kinderen specifiek gevraagd naar hun mening over het leven bij Natuurkr8.	

10	Jeugdigen en hun ouders kunnen een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.	V
	<i>Toelichting:</i> Natuurkr8 is aangesloten bij de onafhankelijke klachtencommissie van de Federatie Landbouw en Zorg. Kinderen en ouders zijn hierover geïnformeerd. Cliënten van Pactum kunnen ook gebruik maken van de onafhankelijke Gelderse Klachten Commissie.	

2.5 Organisatie

	Onderwerp	Oordeel
11	De aanbieder heeft een visie op hoe zij verantwoorde hulp biedt.	V
	<i>Toelichting:</i> Natuurkr8 wil kinderen een omgeving bieden waarin ze kunnen ontspannen en waarin spelenderwijs hun ontwikkeling wordt gestimuleerd. Natuurkr8 helpt kinderen om op te bloeien, te midden tussen de natuur, de ruimte, de rust en het gezinsleven.	
12	De aanbieder waarborgt dat de professionals werken volgens de professionele standaarden	V
	<i>Toelichting:</i> Natuurkr8 beschikt over een eigen kwaliteitshandboek met relevante richtlijnen zoals omgaan met calamiteiten en omgaan met agressie. De eigenaar heeft dit handboek samengesteld ter voorbereiding op het keurmerk van de Federatie Landbouw en Zorg.	
13	De aanbieder werkt met geregistreerde professionals, tenzij de inzet van een niet geregistreerde professional niet afdoet aan de kwaliteit van de hulp of dat dit noodzakelijk is voor de kwaliteit.	V
	<i>Toelichting:</i> De Jeugdwet stelt jeugdhulpaanbieders verplicht om verantwoorde hulp te bieden. Vanaf 2016 geldt de 'norm voor verantwoorde werktoedeling', die is vastgelegd in het Besluit Jeugdwet en geconcretiseerd in het Kwaliteitskader Jeugd. De deskundigheid van de eigenaren van Natuurkr8 is geborgd doordat zij samenwerken met professionals die beschikken over een SKJ-registratie en werken aan plannen die in overleg met SKJ-geregistreerde professionals zijn vastgesteld.	

14	De aanbieder beschikt over een Verklaring Omtrent het Gedrag van personen die structureel contact hebben met de jeugdigen of hun ouders.	O	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>De eigenaren konden op het moment van het onderzoek geen Verklaring Omtrent het gedrag (VOG) overleggen van de schoonmaakhulp, noch van de medewerkers van de zorgboerderij die optreedt als achtervang.</p> <p>Direct na het toezicht hebben de eigenaren actie ondernomen en alle benodigde VOG's zijn inmiddels gezien en akkoord bevonden door de inspecties.</p>		
15	De aanbieder heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.		V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>De eigenaar beschikt over een meldcode 'huiselijk geweld en kindermishandeling'. Zij heeft de meldcode als app op haar telefoon en heeft vanuit het onderwijs ervaring met het gebruik van de meldcode.</p>		

3 Vervolg

Natuurkr8 voldeed op het moment van het onderzoek aan twaalf van de vijftien beoordeelde verwachtingen uit het toetsingskader Nieuwe toetreders jeugdhulp. Inmiddels heeft Natuurkr8 maatregelen genomen zodat wordt voldaan aan de vijftien verwachtingen.

Dit betekent dat de inspecties Natuurkr8 niet meer beschouwen als nieuwe toetreders jeugdhulp. Daarom wordt vanaf heden toezicht bij Natuurkr8 uitgevoerd op basis van het gehele toetsingskader Verantwoorde hulp voor jeugd.

Bijlage 1 - Toetsingskader Nieuwe toetreders jeugdhulp

Het toetsingskader *Verantwoorde hulp voor jeugd* vormt het kader voor het toezicht op de Jeugdwet door de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg en staat op www.toetsingskadervhj.nl Het toetsingskader bestaat uit de vijf thema's uitvoering hulpverlening, veiligheid, leefklimaat, cliëntenpositie en organisatie.

Voor het toezicht op de nieuwe toetreders die vanaf 2015 starten met het aanbieden van jeugdhulp, hebben de inspecties vijftien verwachtingen geselecteerd. Deze vormen samen het toetsingskader *Nieuwe toetreders jeugdhulp*.

Het toezicht bij een nieuwe toetreder resulteert in een openbaar rapport waarin staat in hoeverre de aanbieder voldoet aan het toetsingskader *Nieuwe toetreders jeugdhulp*. Zodra alle onderwerpen voldoende zijn wordt de aanbieder niet meer beschouwd als nieuwe toetreder. Vanaf dat moment voeren de inspecties toezicht uit op basis van het toetsingskader *Verantwoorde hulp voor jeugd*.

Vijftien basisverwachtingen voor verantwoorde jeugdhulp:	
1.	Professionals bieden hulp die aansluit bij de relevante ontwikkelingstaken en de problematiek van de jeugdigen en hun ouders.
2.	Professionals werken met een plan dat door of in overleg met jeugdigen en hun ouders is opgesteld.
3.	Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van de jeugdigen.
4.	Professionals schatten de veiligheidsrisico's van de jeugdigen systematisch in.
5.	Professionals treden bij acute onveiligheid actief op.
6.	De fysieke leefomgeving is schoon, passend en veilig.
7.	Jeugdigen leiden een voor hen zo gewoon mogelijk leven, inclusief onderwijs en vrijetijdsbesteding.
8.	Professionals hebben tijd en aandacht voor de jeugdigen.
9.	De aanbieder waarborgt dat de professionals werken volgens de professionele standaarden.

	Vijftien basisverwachtingen voor verantwoorde jeugdhulp:
10.	De aanbieder werkt met geregistreerde professionals, tenzij de inzet van een niet geregistreerde professional niet afdoet aan de kwaliteit van hulp of noodzakelijk is voor de kwaliteit.
11.	De aanbieder beschikt over de Verklaring Omtrent het Gedrag van personen die structureel contact hebben met jeugdigen of hun ouders.
12.	De aanbieder waarborgt dat de professionals werken volgens de professionele standaarden.
13.	De aanbieder werkt met geregistreerde professionals, tenzij de inzet van een niet geregistreerde professional niet afdoet aan de kwaliteit van hulp of noodzakelijk is voor de kwaliteit.
14.	De aanbieder beschikt over de Verklaring Omtrent het Gedrag van personen die structureel contact hebben met jeugdigen of hun ouders.
15.	De aanbieder waarborgt dat de professionals werken volgens de professionele standaarden.

Bijlage 2 - Verantwoording

De inspecties voerden het toezicht bij Natuurkr8 uit op 17 mei 2017. Het toezicht bestond uit de volgende onderdelen:

1. Gesprek met een gezinshuisouder
2. Rondleiding en observatie
3. Dossieronderzoek
4. Analyse documenten

Wat is het landelijk toezicht jeugd?

Het landelijk toezicht jeugd bestaat uit de Inspectie Jeugdzorg (IJZ), de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en de Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ).

Wat zegt de wet over het landelijk toezicht jeugd?

De Jeugdwet geeft de inspecties die het landelijk toezicht jeugd vormen de volgende taken:

- onderzoek doen naar de kwaliteit in algemene zin van de jeugdhulp, de gecertificeerde instellingen, de certificerende instelling, het adviespunt huiselijk geweld en kindermishandeling, de Raad voor de Kinderbescherming en de justitiële jeugdinrichtingen;
- toezicht houden op de naleving van de kwaliteitseisen die in de wet staan;
- voorstellen doen voor verbetering.

Het toezicht gebeurt uit eigen beweging of op verzoek van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en/of de minister van Veiligheid en Justitie. Het landelijk toezicht houdt bij de vervulling van haar taak rekening met de behoeften van gemeenten.

Wat is toezicht?

Toezicht houden betekent dat de inspecties informatie verzamelen over de kwaliteit van de instellingen die onder de Jeugdwet vallen, zich een onafhankelijk oordeel vormen en zo nodig ingrijpen. Daarbij kijken zij of het beleid voor deze instellingen in de praktijk goed werkt. De rapporten zijn in principe openbaar. De openbaar gemaakte rapporten staan op de website van de inspecties.

Wat wil het landelijk toezicht jeugd bereiken?

Het landelijk toezicht jeugd wil met haar onderzoeken bijdragen aan:

- het behouden en bevorderen van de kwaliteit van de jeugdhulp en de gecertificeerde instellingen en de andere instellingen in het jeugddomein;
- het versterken van de positie van jeugdigen en hun ouders of verzorgers (de cliënten);
- de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het beleid.

Waarop houdt zij toezicht?

Er zijn vijf verschillende wetten en regelingen met toezichttaken en bevoegdheden voor de inspecties die het landelijk toezicht jeugd vormen:

- Jeugdwet;
- Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen;
- Wet opnemning buitenlandse kinderen ter adoptie;
- Wet Centraal Orgaan opvang Asielzoekers;
- Subsidieregeling opvang kinderen van ouders met een trekkend/varend bestaan.

Op grond van die wetten en al dan niet in samenwerking met andere inspecties wordt er toezicht gehouden op de volgende organisaties:

- de jeugdhulpaanbieders (jeugdzorg, jeugd-GGZ en jeugd-LVB);
- de certificerende instelling voor jeugdbescherming en jeugdreclassering;
- de gecertificeerde instellingen van jeugdbescherming en jeugdreclassering;
- Veilig Thuis: het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling;
- de justitiële jeugdinrichtingen;
- de vergunninghouders voor interlandelijke adoptie;
- de opvangvoorzieningen voor (alleenstaande) minderjarige vreemdelingen;
- de Raad voor de Kinderbescherming;
- Halt;
- de schippersinternaten.

Inspectie Jeugdzorg

Postbus 483

3500 AL Utrecht

088 3700230

www.inspectiejeugdzorg.nl

